

Süvöltő

Az E-misszió Természet- és Környezetvédelmi Egyesület lapja

XVII. évfolyam 2008/2.

A kukta becsülete

Sokan tudják, a kukta energiatakarékos, hatékony és egészséges... mégis kevesen használják. Cikkünkkel népszerűsíteni szeretnénk ezt a konyhai eszközt...

8. oldal

A rekettyefűz

A fűzek birodalma igencsak nehezen járható terep - nem csak a valóságos természetben, hanem botanikai tudományban is..

12. oldal

Kedves Olvasó!

Nehéz helyzetben vagyok, hiszen egy sikerről szerettem volna beszámolni lapunk hasábjain. Sajnos nem jött össze. Amikor ezeket a sorokat írom kiderült, hogy a parlamenti pártok nem választották meg a köztársasági elnök úr legutóbbi jelöltjét a jövő nemzedék országgyűlési biztosának. Tehát továbbra sincs ombudsman.

Miről is szól ez a poszt?

A jövő nemzedékek biztosan nem környezetvédelmi biztos. Mivel utódaink létfeltételeit leginkább a globális környezeti rendszer tönkretételével fenyegetjük, munkája során többnyire környezetvédelmi ügyekben jár el, de a mögöttes elv nem a környezetvédelem, hanem a jövő nemzedékek joga a létezésre, az egészséges környezethez, a választás szabadságához.

A törvény meglehetősen erős jogosítványokkal ruházza fel az új országgyűlési biztost, amelyhez hasonló tiszttség Magyarországon kívül más uniós tagállamban nincsen. A zöldombudsman hatásköre kiterjed a magánszférára is, amíg az általános ombudsman csak a hatóságoknál folytathat vizsgálatot.

A zöldbiztos például felfüggesztheti a kiadott engedélyeket, ha fennáll a visszafordíthatatlan környezetkárosodás veszélye. Beléphet minden olyan ingatlanra, ahol természetpusztítás folyik, és betekinthez minden ezzel kapcsolatos iratba. Az ombudsmant munkájában még a magán-, az üzleti vagy az államtitok sem akadályozhatja meg.

A feladatkör ismeretében különösen sajnálatos, hogy Bogdányiné dr. Mészáros Ágnes sem választották meg.

Jelölése mellett szólt, hogy évekig volt vezetője a nyíregyházi környezetvédelmi felügyelőségnek. Még ebből az időszakból ered, hogy Ágnes Egyesületünk jó ismerőse. Számunkra meggyőzően határozottan vezette a hatóságot, és igen jó kapcsolatot ápolt a civil szervezetekkel. Miután felügyelőség munkája - valószínűleg politikai támadások miatt - véget ért, tagja lett Egyesületünknek és jogsegélyszolgálatunk keretében aktív munkát is vállalt nálunk.

Gratulálunk Ágnesnek a jelöléshez, és bár a politika - hasonlóan a korábbi két jelölőhöz - megakadályozta megválasztását, az érdemeit, melyet a környezetügyében addig kifejtett, cseppet sem csökkenti.

Priksz Gábor

Süvöltő

Környezetvédelmi folyóirat
Az E-misszió Egyesület lapja
XVII. évfolyam 2008/2. szám

Szerkesztők: Tömöri László,
Csige Anikó, Kolos Livia,
Karásziné Gulyás Edit,
Priksz Gábor, Varga András,
Dr. Szigetvári Csaba

Kiadja és terjeszti:
E-misszió Természet- és
Környezetvédelmi Egyesület
Postacím: 4400 Nyíregyháza,
Szabolcs u. 6.

e-mail: emisszio@e-misszio.hu
Telefon: 42/423-818

Megrendelhet:
az Egyesület címén,
egy szám ára: 200 Ft
elvezetési díj egy évre: 1000 Ft
Az Egyesület tagjainak ingyenes.

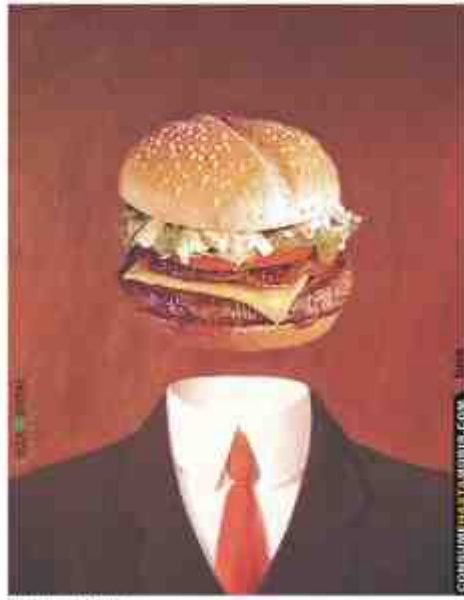
Utánközlés nem tilos,
hanem kívánatos! - Kérjük
azonban a forrás feltüntetését!
A lapban közölt írások nem
feltétlenül tükrözik a
szerkesztőség véleményét.

Készült a START Rehabilitációs
Kht. Nyírségi Nyomda
üzemében, környezetbarát
papírra.
Nyíregyháza - 2008 -
Felelős vezető: Balogh Zoltán
vezérigazgató

Köszönet mindenkinek, aki segített,
hogy ez a szám (is) létrejöjjön.
Várjuk a további cikkeket, írásokat,
fotókat, képeket, konstruktív
véleményeket!

A kiadványt támogatta a Környezetvédelmi
Minisztérium és a Nemzeti Civil Alapprogram,
valamint a Nemzeti Kulturális Alap.

nka
Nemzeti Kulturális Alap

TARTALOM

Az ember tragédiája	3
A hatodik nagy kihalás a földi élet történetében II.	4
LAKCÍMKE kampány	7
A kukta becsülete	8
Törékeny fűz (poszter)	10
A reketyefűz	12
Globalizáció (vers)	13
Öt év a természet szolgálatában - bemutatkozik a TOTEM	14
Könyvajánló	16
Barabás 2007.xls	17
Vendégkönyv	18
Élelmiszer-önrendelkezés (ajánló)	18
Tisztán és természetesen	19

Fotók: Kovács Tamás,
Szigetvári Csaba, Székely
Zsuzsa, Tömöri László,
Török Hunor és az
"Internet"

Címlapon: Báronyos tüdőfű
(*Pulmonaria mollis*)

Amennyiben szeretné Egyesületünk aktuális programjairól,
híreiről és környezetvédelmi érdekességeiről e-mailt kapni, írj
egy levelet Ilyés Tímea számára (ilyest@zpk.hu), hogy
felvegyen Téged is az E-misszió Egyesület levelező listájára.

Az ember tragédiája -modern változat-

Angyalok kara

„Az egyik whisky-t jéggel,
a másik egy kiflivéggel...”

Els szín

(A Földön. Az Úr szegényt l könnyeztetten trónján. Angyalok serege térden. A négyf angyal a trón mellett áll. Nagysötétség.)

Reggel van. Nagy a nyüzsgés a felszínen.

Millió autósoda gördül, megáll a közlekedési lámpa piros fényénél, majd szabálytalanul el zve leparkol az iskola bejáratánál, ami mellesleg forgalom el l elzárt terület, dehát a fels bbrend ség érzése szabályok áthágására jogosít, és egyébként is, ne gyalogoljon az a gyerek másfél méternél többet.

Aztán az autó motorja ismét felb g, xenon izzó és ködlámpa felkapcsol, mint rendes úri fiúknál ver fényes napsütésben, sof r szét sem néz, gázt ad, fontos telefont intéz, közben GPS-t bámul, és továbbhajt. Piros lámpához vissza, el tte álló keleti csodára vadul dudál, mert hogy jön ahhoz, hogy megel zze, és egyébként is, miért nem nyílik szét a kocsisor, mint valaha a tenger Miurunk el tt. Ezen kérdésen töpreng, miközben két újabb szerepl színre lép.

Második szín

(A személtérakónál. Középen a kivágásra ítélt, és a szmogtól pusztuló fák. Asszony és gyerek j nek, különféle emberek vad megvetéssel környezik ket. Az ég nyílt kapuján szegyen sugárzik el , s angyali karok hangos káosza hallik. Fénytelen nap.)

Ugyanazon keresztvez és, a metál bömbit l kissé jobbra a fogyasztás templomának emészt je, a nagy zöld káhátés konténer.

Kellékek: viseltes vászonleped batyuvá formálva, mélyre nyúló bot, piros-kék csíkos, zizeg s szatyrok. A felszerelés tulajdonosa harmincas asszony, mellette hatéves forma kisfiú. Öltözetük hiányos, bár rétegesnek mondható, csak minden lelógó réteg egyazon vékony darabból származik. Az asszony egykedv , rutinos mozdulattal fedelet felnyitja, bottal beletúr, gyereket felemeli, bokáját megmarkolja, gyerek kapálózik. Kis id múltán kisfiút kihúzza, szerzeményt átvizsgálja, szatyorba beteszi, továbbhalad.

Harmadik szín

(Ecetfás vidék a paradicsomon kívül. Kis durva járdasziget. Ballonkabátos vánszorog, úri fiú autót vezet.)

Közlekedési lámpa vált, kocsisor araszol, bömbi szlalomozik, furakodna, nem engedik, lemarad. Lámpa ismét piros. Új szerepl lép el . Ötvenes férfi, félhosszú ballon, sötét sapka és „egyorkék” farmer. Két sáv közötti szigeten lehajtott fejjel vonul, autók mellett megáll, ablakon kopog, zavartan motyog. Egyik ablak lehúzódik, a férfi a tenyerét emeli, aprópénz beleesik, hálát rebeg, továbbáll. Folytatja útját, metálcsodán kocogtat, ablak lehúzódik, férfi hálát rebeg...ne. De sof r megel zi.

Párbeszéd

Úri fiú: - Veszed „lejazta” mocskos kezed!

Ballonos: - Elnézést Uram, csak egy kis aprót...

Úri fiú: - Na húzzá' el.

Bömbis melle önelégülten duzzad. Ballonos férfi el, bels hang szól: „Mondottam, ember: küzdj és bízva bízzál!”

Utóhang

„Uram! rettent látások gyötörtek, És nem tudom, mi bennök a való. Óh mondd, óh mondd, min sors vár reám...”

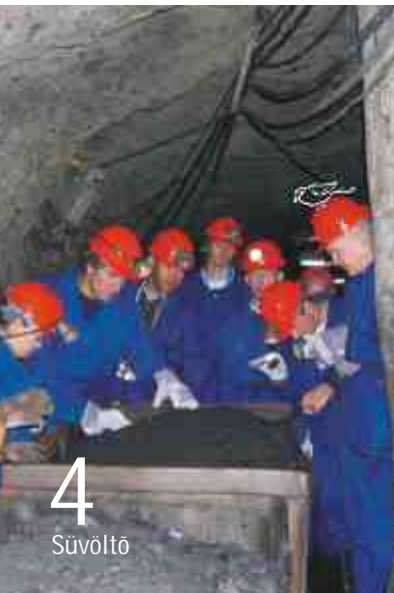
Valóban. Min sors vár reánk e rettent látások közepette? Ha segítség helyett megvetést adunk, ha a javakat hajszolva, emberséget nem ismerve megalázunk és félrelökünk mindent és mindenkit, ki az utunkba kerül. Ez a világ a pénz világa, a tulajdon, a harácsolás és a fogyasztás Földje. Az a Föld, ahol a perifériára szorult, és ott az éles peremen utolsó erejükkel kapaszkodók kezére könnyedén rálépnek, és elégedetten nézik zuhanásukat, abban bízva, hogy az hiányukkal nekik több jut a közösb l. Ez az ember igazi tragédiája.

De ne feledjék a napos oldalon állók: ugyanaz a társadalom taszította mélybe a túlélésükért küzd lecsúszottakat, mint amelyik kiemelte az újabb milliókért loholó úri fiúkat.

A hatodik nagy kihalás a földi élet történetében II.

...folytatás az előző számból

6.

De a trágya-b ségnek hamarosan vége. A cunami-hullám csak egyszer futhat körbe. Beleütközik a növekedés határaiba, elhasználja saját létfeltételeit: már első körbefordulása során elhasználja az évszázmilliók alatt felhalmozódott trágya-raktárakat (fosszilis energia, ásványok, talaj stb.).

A létrejött óriási ember- és háziállat-állomány fenntarthatóan, azaz a saját folyamatosan termelődő hulladékából csak keserves tanulás és létszámbeli fogyás után és csak sokkal szörösebben tud majd élni (leromlott talajokon, kevés üzemanyaggal és öntözéssel és kemizálással, eldobás helyett újrahasznosítással, beleértve a városi fekália visszajuttatását a talajba, mert a vizekbe kerülve csak algát terem stb.). (9)

A többség nem fékez, hanem a versengésben az utolsó tartalékait is arra használja, hogy elodázza a problémát. Pl. fölszánt mindent, amit lehet (azaz az él világtól elvéve monokultúrát csinál belőle), az utóbbi néhány évtizedben nagyságrenddel növelte a tengeri halászatot egészen a túlhalászásig stb. A humániások a tévút okozta bajokat foltozgatják, de hiába, az egyre nagyobb túllövést annál nagyobb összeomlás követi majd. A humánusok fékeznek, hogy be lehessen venni a kanyart a helyes irányba.

(Szerencsére nem kell várni másokra, politikai döntésekre stb. A gyorsan és nagyban változó környezethez könnyen menetszereléssel jobban lehet alkalmazkodni. A kicsi a szép. Az jár jobban, aki hamarabb kezdi a fogyást az anyagiakban, az átállást a nem-anyagi gazdagságra.)

(9) Csak több generáció alatt derül ki, hogy minek hol van a határa. Ha egy fosszilis készlet elhasználására rászokunk, akkor olyan létszámhoz, fogyasztási és növekedési szinthez szoktatjuk hozzá magunkat, amit a megújuló áramok nem igazolnak vissza. Vagy összeomlás következik be, vagy olyan többgenerációs elkorcsosulás, mint a Húsvét-szigeten.

Ha viszont egy hulladéknyel telik meg hamarabb - ilyen a helyzet a szénmel - az még rosszabb. Valaminek a kifogyása legalább jól érzékelhető,

elrejelezhető, kiszámítható, kikényszerítő döntéseket. Az elszennyezés és viszont fokozatosan történik több generáció során, és fokozatosan romlik az emberek életmódja. A végén már nem is emlékeznek, milyen volt tisztább körülmények között élni. ('di' hozzáférése)

7.

Az energiaözönyt mérhetetlen erőssé tett az ember, gépeivel elvesz minden használható területet az él világtól. Kivág, fölszánt, beépít, irt... Rohamosan csökken a fajgazdagság, pedig vannak történelmi tanulságok.

Pl. Jared Diamond szerint az ausztrál bennszülöttek félszázézer éve kiirtották a nagyvadakat, ez a bozót-nyiladékok záródásához vezetett, ez gyakoribb bozóttüzekhez, ez klímaváltozáshoz, elsivatagosodáshoz. Így az ausztrál bennszülöttek egy degradálódott eltartóképességhez kényszerültek alkalmazkodni. Negyvenezer éve még ugyanott tartottak, mint más sémberrek Európában, Ázsiában, Afrikában, de a fehér ember megjelenéséig nem fedezték föl a mezőgazdaságot, az írást, a fémeket, a tengerhajózást.

Amerikába jutott el legkésőbb (kb. 12 ezer éve) az ember, kb. kétezer év alatt be is népesítette Alaszkától Törökországig, és ezalatt szintén kiirtotta a nagyvad fajok legtöbbszörét. Így míg az eurázsiai civilizációt a juh, kecske, disznó, szarvasmarha, ló háziassítása röpitette, Amerikában és Ausztráliában szarvasmarha és juh soha nem húzott ekét, szekeret, harci kocsit, soha nem adott tejet vagy vitt hátán lovaszt. Valószínűleg nem kis mértékben a sok ezer évvel korábbi őseik fajokat kipusztító életmódjának következtében ezek a civilizációk csupán emberi izomterheléssel hajtván vánszorogtak előre, így győzhettek le egy maroknyi, pl. vasat és lovaszt ismeretlen (a túlnépesedés okozta járványokat túlélte, erősebb immunrendszerrel) európai az inká és azték birodalmakat.

Száz és száz jövőbeli generáció életkörülményeit teheti tönkre a természetpusztító ember. A mai túlszaporodott emberiség is visszahullás, s utódai tengődnek majd egy szétbarmolt Földön, mint ahogy a Húsvét-szigetiekkel is történt.

(Szerencsére a történelem célja nem a technokrata „fejlés”, hanem a személyiségfejlés. A technikailag felszereltebb hódítók élete nem boldogabb, emberibb és értelmesebb. Ellenkezéleg, a szaporodásban, fogyasztásban és biztonsági kérdésekben harmonikus, a természettel egyensúlyban lévő civilizáció ad több lehetőséget a személyiségfejlésre.)

8.

De még mielőtt a trágya-bélgé véget érne, az ember nem bírja a visszafelé forgást, pláne ha ilyen gyors. Olyan korszakban fejlődött ki, amikor apránként, folyamatosan halált vontak ki a földtani folyamatok a rendszerből. Most olyan korszakban él, amikor óriási mennyiségben halál adódik hozzá a rendszerhez. Ilyen mértékű sebességkörforgás egy ekkora felszín bolygón évtizedek alatt évmilliókkal forgatja vissza az állapotokat (a dínók korához hasonlóvá alakítja vissza a légkört, túltelíti az ellensúlyozó szennyezés nyelket/semlegesítiket, megmérgezi a bioszférát stb.). Talán egy egész földtani korszakra alkalmatlanná válhat emberi életre a Föld.

A teljes oxigén-élvilág nehezen bírja a visszafelé forgást. Az olaj a vegyipar alapanyaga és energiája, ezáltal készülő gyomirtó, a rovarirtó, a bioirtó (antibiotikum): az ember halált oszt a megtalált hatalmas halálraktárakból.

De ha a vegyi fegyverek nem szabadulnak el, akkor maradnak élőlények, amelyek ezt a halálbéli segítséget az embernél sokkal jobban bírják. A kis élőlények evolúciós gyorsaságával a nagyok (köztük az ember) nem tudnak versenyezni. A baktériumok, gombák, rovarok sokkal hamarabb válnak rezisztenssé, míg az ember nem bírja a rá visszaszóródó mérgeket (háborús veterán betegségek, higany, asztma, rák stb.).

Még a növényi életnek is rossz a trágyaözön. A talaj pusztul, erózióval a vizekbe vándorol. A föld alóli trágyaözön átkerül a légkörbe és a vizekbe, valamint mérgek és rövid távon lebonthatatlan anyagok formáját ölti. Amennyi elnyelhető tápanyagként, annál sokkal jobban rongálja a növényi életet, pl. talajpusztításként, méregként és klímamegbolondulásként.

(Szerencsére a fiatalok idiben felkészítve elkerülhetik az idősödést, a halálos civilizációs mintákba sodródást. Idősödés azok, amikor óriási életenergiákat fektetnek valamibe, amikor csak évek, talán évtizedek után válik világossá, hogy téves döntés volt. Az idősödés leggyakrabban a pályaválasztás, párválasztás, munkavállalás, vállalkozás, lakhelyteremtés, eladósodás, s legfőképpen a gyermeknevelés terén lelelkednek.

A nem-kívánt fogadások megelőzése (amihez a lányok iskoláztatása, a nők jogai és a családtervezési eszközök elérhetővé kell) bármely más módnál százszor hatékonyabban csökkenti a Föld ökológiai terhet, a túlfogyasztást, az ereszakat.

Vannak jó példák, hogy kell társadalmi tudatosság növeléssel gyors fordulat érhető el ezekben az emberiség jövőjét meghatározó reál folyamatokban.)

...folytatás a következő oldalon...

„Tudod hogy érted történnék mindenek - mit busulsz?

A csillagok örök forgása néked forog és hozzád szól, rád tartozik, érted van minden dolog a te bűnös lelkedért.

Ó hidd el nekem, benned a Cél és nálad a Kulcs Madárka tolla se hull ki, - ég se zeng, - föld se remeg, hogy az Isten rád ne gondolna. Az Istent sem értheti meg, aki téged meg nem ért.

Mert kedvedért alkotott mennyet és földet s tengereket, hogy benned teljesedjenek, - s korok történetét szerezte meséskönyvedül, - s napba mártotta ecsetét, hogy kifesse lelkedet.

Kinek színezte a hajnalt, az alkonyt, az emberek arcát? Mind teneked!

És kinek kevert sorsokat és örömet és bánatot, hogy gazdag legyen a lelked? És kinek adott annyi bús szerelmeket,

szerelmek bédét és gyászát? s hogy bédét és gyász egyensúlyú legyen, eleve elosztott számodra szépen derék és borít, sorsot és véletlent, világ nyomorát, inséget, háborút, mindent a lelkedre mért

öltöny gyanánt: - úgy van! éonok zúgtak, tengerek száradtak, hogy a lelked: legyen

császárok vétkeztek, seregek törtek, hogy megkapd azt a bűnt, amit meg kellett kapnod, és világok vihara fűtt a te bédét lelkedért!

Mert ne gondold hogy annyi vagy amennyi látszol magadnak, mert mint látásodból kinnt szemed és homlokod, úgy nagyobb részed énedben, s nem ismered föl sorsod és csillagod tükörében magadat,

és nem sejtéd hogy véletleneid belled fakadnak, és nem tudod hogy messze Napokban tenned eréd ráng és a planeták félrehajlítják pályád eltt az adamant rudakat.”

Utóhang

Ezt elbaltáztátok! mondta a Teremtő, amikor a pozícióharcban túlszorodó, túlfegyverkez és túltermel /túlfogyasztó/túlszennyez emberiség belefulladt saját mocskába a szétbarmolt Földön. (10) Az élet értelmét jól sejtő, személyiségükben fejlődő meghagyókat felsőbb osztályokba helyezte több százmilliárd galaxisának milliárdnyi élhető bolygójából álló kozmikus iskolájában. A túlnépesedést és a versenyt politikai, gazdasági, katonai, vallási, nacionalista, klán, profit, függőség stb. érdekekből elterelt és egyéb gonoszokat javítóintézetbe rakta. A Földet, a túlpörgetett mókuskereket szervízbe küldte nagyjavításra, a túl hamar a Földre rángatott gyermekeket visszatette az iskolaelkészítibe, az olyan szülőket pedig, akikkel csak megtörtént a nemzés, osztályisméltésre kötelezte. Ja és a különféle vallási vezetőket és egyéb nevelőket, akik a termékenységet elvárásnak, a termékenység nélküli szerelmeskedést megbűnösnek tanították, kisegítő iskolába utalta :-) (11)

A mérhetetlen kozmoszban parányi változások a földi élet nagy kihalásai, hasonlóan az ember személyiségfejlődésében parányi változás a biológiai halál (akár betegség, baleset, ökológiai válság vagy egyszeri végegyengülés okozza).

Viszont a személyiségfejlődésünket éppen az viszi előre, ha emberek szerint küzdünk a szenvedések megszüntetéséért, a megvilágosodásért, a Földgyönyör ségeinek megszüntetéséért ...

A térben és időben felfoghatatlanul nagy kozmikus iskola sejtése összehangolja az óriási bajok jelentéktelenségének és az apró személyiségfejlődési lépések jelentékenységének paradoxonát.

(10) Az elbaltáztátok három értelmű szójáték. Elrontottátok, de a kétféle módját is jelzi. A szlengben ez a szó a nemi aktusra, a feleltetésre utal. A balta pedig a legkockázatosabb eszköze az embernek, már a kezével kezdve. Az erdőirtással kezdődik a Föld szétbarmolása. A fajok kihalása a helyük tönkretételével. A vízkörforgás, párolgás, eső helyett áradás és aszály váltakozik. A talaj keletkezés helyett erodálódik. A levegő tisztulása helyett széndioxid kerül bele, hiszen a kivágott fával több szén kerül. A bányászat (a mélyen elszigetelt idegen anyagok szétszórása a bioszférában) is a készülő Föld-seb felületének erdőtüntítésével kezdődik.

(11) Az egész írás célja a szokásosnál sokkal mélyebb, globálisabb és földtörténeti időtávlatokban való elgondolkodtatás. Annak megértése, hogy az emberiség sorsát nem a felszínen zajló dolgok határozzák meg, mint a politika, vallás, pénz, média, tüntetések stb., hanem a reálfolyamatok, az ökológiai tények. Pl. amiből mérhetetlen túlkínálat van (mint jelenleg emberből), az mérhetetlenül olcsóvá válik.

Még lehetséges a fordulat. A válság kínai írásjele = veszély és esély. Jól kifejezi ezt egy hozzászólás:

„És merre tovább? Azt érzem, hogy a hagyományos környezetvédő javaslatok itt már kevesek, mert valójában konzerválják azt a rendszert, ami most halált teremt.

Az egész okfejtés kerek, és alkalmas arra, hogy valóban elgondoljunk azon, hogy... ezt az egész dolgot itt most alaposan eltoltuk. Tehát jöhet az osztályisméltetés.

De azt tudjuk, hogy a cunami nem ért még körbe. Ha körbeért volna, akkor már nem írnám ezt a levelet neked. Lehet, hogy elindult, de még nem ért körbe.

Ha a cunami hasonlatnál vagyunk, akkor tudnunk kell azt, hogy hogyan lehet (kell) túlélni a cunamit. A túlélés természetesen az egész élő rendszerre vonatkozik, nem az egyénre. Ahhoz, hogy tudjuk mit kell tenni, ismerni kell a cunami természetét.” (Z)

Simonyi Gyula

Az írás teljes terjedelmében letölthető honlapunkról: www.e-misszio.hu

LAKCÍMKE - Otthon lenni a hatékonyságban

Az energia csak drágább lesz. A háztartások költségvetésében pedig egyre nagyobb hányadot tesz ki. Otthonunk áramszámlája és fűtési költsége azonban tudatos energiafelhasználással jelentősen csökkenthető.

Az energiatudatosság elsősorban az energiafelhasználás hatékonyságának növelését jelenti. Ehhez a különösebb beruházásokat nem igénylő, ésszerű fogyasztáson túlszükségünk lehet lakásunk korszerűsítésére is. Az ilyen energetikai beruházások révén pénz takarítható meg, az ember magasabb komfortérzetet biztosít családjának, növeli ingatlanja értékét és kíméli környezetét.

2008-ban Magyarországon is bevezetik az épületek energetikai tanúsítványát (2002/91/EK Európai Uniói direktíva nyomán). Ez a dokumentum minden egyes ingatlan esetében megmutatja, hogy ott milyen hatékonyan hasznosul az energia, továbbá szaktanácsokat ad az épület energiahatékonyságának javítására. A tanúsítványt csak megfelelő jogosultsággal rendelkező szakember állíthatja ki. Az Energia Klub LAKCÍMKE kampánya e tanúsítvány hazai bevezetését hivatott támogatni. Habár az „épületek energetikai tanúsítványa” pontosan írja le a fogalmat, kissé mégis kacífánsnak tűnik, így az egyszerűbb érthetőség kedvéért mi *lakcímke*-nek kereszteltük. Ez a papír ugyanis - hasonlóan a mosógépeknél, ahol már ismert módon „A+”tól „I”-ig kategorizálja majd, hogy az egyes családi házak és lakások mennyire felelnek meg az energiahatékonyság XXI. századi követelményeinek. A kedvezőbb minősítés lakcímke értelemszerűen növeli az adott ingatlan értékét, hiszen mondjuk a „C” tanúsítványú lakást télen nem csak kevesebb pénzbe lehet fűteni, de nyári kánikula idején sem melegszik fel túlságosan, így sokkal kellemesebb lesz benne élni. Ugyanakkor egy „H” jelölésű tanúsítvány ezzel ellentétesen mindenki számára nyilvánvalóvá teszi, hogy az ilyen otthon drágább fenntartani, fűteni és benne élni is több bosszúsággal jár.

Ha javítani szeretnénk otthonunk energiafelhasználásának hatékonyságát, akkor mindenféleképpen érdemes körültekintően tájékozódni. Ebben segít az Energia Klub Lakcímke kampánya, amelynek keretében az érdeklődők civil szervezetek energiahatékonysági tanácsadóival konzultálhatnak, illetve hozzájuthatnak az ugyancsak ingyenes Lakcímke kiadványhoz*. A füzet az épületek energetikai tanúsítványának ismertetésén túl részletesen taglalja a különböző energiahatékonysági módszereket, trükköket, praktikákat, valamint bemutatja a megújuló energiaforrásokat, és azok otthoni hasznosítását is.

*A kiadvány a 42/423-818-as telefonszámon ingyenesen igényelhető, illetve az interneten a www.lakcimke.hu címről letölthető.

A kampány támogatói: az Európai Unió Intelligent Energy Europe programja, ÖTM, CIB Bank Zrt., Junkers Bosch Fűtéstechnika, Knauf Insulation Kft., Otthon Centrum Ingatlanközvetítő Franchise Hálózat és a www.zoldtech.hu

További információk:

www.lakcimke.hu

E-misszió Egyesület - Tömöri László - tomoril@e-misszio.hu - 42/423-818

Energia Klub

Nagy Andrea - 1/411-3520

Az energia felhasználásban otthon lenni nem jelent mást, mint otthonunk kiadásainak csökkentését, és azt, hogy személyesen is hozzájáruljunk egyélhetőbb környezethez. Élünk hát vele!

A kukta becsülete

Sokan tudják, a kukta energiatakarékos (a főzési idő kb. egynegyedére csökken), hatékony és egészséges... de kevesen merik használni, mert használatát körülményesnek gondolják, használatáról leírást kevesen olvastak. A kukta gyakorlatilag nem népszerű, nem lett soha divat, egyre kevesebb háztartásban fordul elő...

Szeretnénk ha alábbi cikkünkkel - melyet sok-sok honlapot böngészve állítottunk össze - egy kis fényt újra adhatnánk e remek találmánynak.

A kuktában főtt falatok titka

Háromszáz évvel ezelőtt a jó öreg Denis Papin, francia fizikus felfedezte, hogy a zárt edényben, túlnyomással főzött ételek gyorsabban készülnek el, mint hagyományos módon. A fazék háztartásokban is alkalmazható változatának segítségével azóta háziasszonyok milliói élnek ezzel az időtakarékos megoldással. Legtöbbször az alumíniumból készült kuktafazékat használtuk, míg ki nem derült egészségkárosító hatása. A rozsdamentes kukták megjelenésével azonban új fejezetet nyithatunk, bátran főzhetünk kuktában.

Kukták használata

A kuktafazék egyik nagy elnye, hogy benne (a nagyobb nyomás miatt) könnyebben és gyorsabban készülnek el az ételek. Ezen felül arra is alkalmas, hogy nagyon kevés folyadékkal, lényegében gőzben főzzünk, és így az alapanyagokból nem oldódnak ki az ízek. (A vérbeli szakácsok épp ezért kerülik használatát, mondván, ha gyorsan főzzük meg az ételt, nem bontakozik ki olyan jól az íze, nem érnek össze az aromái.) A legtöbb hús- és zöldségféle elkészíthető kuktában is, de óvakodni kell az olyanoktól - például a sárgaborsót szokták ilyenként említeni -, amelyek szorogással eltömíthetik az edény szelepét. Néhány szakács óvja a füstölt húsok kuktás főzését is, mondván, azok így túl könnyen kiszáradhatnak. A kuktához elvben tartozik egy rács (vagy valamilyen szorbetét), ami a ből lében, illetve a gőzben főzésnél egyaránt hasznos. Előbbinél az a szerepe, hogy a darabos étel

ne érjen az edény aljához, vagyis ne égessen le, míg az utóbbinál ez emeli ki a főzést az alólöntött (egy-két ujjnyi) folyadékból. Ha a kuktát megpakoltuk, lezártuk, célszerű gyorsan felfűteni, amikor már forr (ekkor kezd szipolni), lehet egészen kicsire venni a tüzet, mert ha piheg/szipog a főzési idő alatt, az éppen elég, a folyamatos gőzfűtés felesleges túlfűtést jelez. A végén, ha muszáj gyorsan kinyitnunk, a szelepnél kiengedhetjük a gőzt, de (elkerülendő az esetleges égési sebeket) biztonságosabb csak lehúzni a tüzhelyről, és hagyni, hogy a visszahülés során csökkenjen a nyomás, és "magától" nyíljon az edény.

Gyorsuló idő

A kuktában ugyan gyorsabban puhul az étel, de jóval körülményesebb is ellenőrizni, hogy mikor jó, nem főtte még szét? Ezért segíthet a jellemző főzési idő táblázata, amelyben a percek a folyadék felforrásától, azaz a szipolástól számítandók. A különféle alapanyagok megpuhulásához az alábbi időkre van szükség (az időtartamok 1-1,5 dl víz alólöntése esetén érvényesek, a lencsénél és a szárazbabnál annyi vizet kell adjunk, hogy azt elfedje).

Egy-két jó tanács:

- Vizet (pl. leves főzésékor) csak az edény háromnegyed részéig töltünk, mert különben nyomás alatt a szelepen keresztül kispriccel.
- A főzési idő végén a fazékat fokozatosan hűtsük le - esetleg hideg vízbe állítva -, de a szelepet ne emeljük meg, mert a fazékban található lé kifuthat, illetve a kicsapódó gőz balesetet okozhat.
- Szárasztásra főzésére is használhatjuk. Az edényt félig töltjük meg vízzel, forráskor tegyük bele a tészta, zárjuk le, és kb. 3-6 percig főzzük.
- Párolt rizs készítésékor 1 dl rizshez 2 dl vizet és kevés ételízesítőt adjunk. A forrástól számítva 8 perc múlva kész.
- Melegíthetünk is benne anélkül, hogy odaégetnénk az ételt. Az edény aljára kb. 2 dl vizet öntünk, beletesszük a párolórácsot, egy kisebb - nem melege - edényben ráhelyezzük a

melegítendő. Lezárása után a forrástól számított 5-6 percig g zöljük, majd a kuktát fokozatosan leh tjük.

- A f zési id t mindig a szelep jelzését l számítjuk!
- Sípolás után a legkisebb h re kell állítani.
- Gyorsan kinyitni csak úgy tudjuk, hogy egy villa segítségével óvatosan (!) megemejük a szelepet, addig tartjuk, míg a g z kiáramlik, s a fed magától leesik. Erre csak akkor van szükség, ha nem f tt meg az étel, vagy még hozzá akarunk tenni valamit. Különben a f zési id lejártá után elzárjuk és hagyjuk magától kihűlni.
- Ameddig a kukta nyomás alatt van, nem nyitható! Robbanni csak akkor fog, ha a g z szelep eltöm dik. Ha elfogy bel le a folyadék, akkor kiolvad a biztosítóka.

Megmenthetik-e a kukták a környezetet?

Al Gore (Amerikai Egyesült Államok alelnöke, 1993 - 2001), a következőket mondta egyszer: „*Semmi sem köt minket jobban a Földhöz, annak folyóihoz, talajához és sokszín ségéhez, mint az étel, melyet eszünk. Mindennapi emlékeztet ez az élet csodájához f z d kapcsolatunkról.*” Milyen felemel, hogy mindannyiunk lakásában a konyha mindennapi emlékeztet ként szolgál erre és egyúttal alapvet ökológiai és természetvédelmi problémákra is megoldást kínál. Szerencsére régen feltalálták már a kuktát, amelyben az ételeket jóval gyorsabban lehet megf zni, mert nagyobb nyomáson a víz magasabb h mérsékleten forr.

RECEPT - TÚRA

Csicseriborsó saláta

1 csomag csicseriborsót egy éjszakára beáztatok jó sok vízben, nagy tálban. Másnap a vizet leöntöm róla, friss vízben odateszem a kuktába f zni. A kuktába teszek még 2-3 babérlevelet, egy fej megpucolt és félbevágott vöröshagymát, 3-4 gerezd megpucolt fokhagymát egyben, majorannát és sót. Kb. 45-60 perc alatt puhára f az áztatási id t l függ en. Ha kész, lesz röm, és egy tálba teszem (a hagymákat, babérlevelet kidobom, a f szer maradhat rátapadva). Lilahagymát vagy vöröshagymát karikákra szelek, hozzáadom a csicseriborsóhoz. Megsózom, a tetejére olívaolajat öntök.

Töltött káposzta

Hozzávalók:

1 közepes fej kelkáposzta, 2 nagyobb vöröshagyma, 1/2 kg darált hús, 1 bögre rizs, 3 gerezd fokhagyma, pirosarany (csíp s), 2 db füstölt kocka, 1 egész tojás, só, bors, (ízlés szerint), 1 kávéskanál pirospaprika

Elkészítés:

A kelkáposzta közepét kiszedem és egészben kicsit megf zöm, hogy töltésnél ne törjön, (kb. forrástól számított 5 perc) A töltelék hozzávalóit összekeverem, és a kihűlt káposzta leveibe töltöm, felsavaram. Az alaplevet, amibe a töltelékeket teszem elkészítem. A vöröshagymát megpárolom szokás szerint, beleteszem a pirospaprikát, pirosaranyat, füstölt kockákat, sózom, kevés vizet öntök hozzá, hogy bes r södjön, majd a töltikeket beleteszem ebbe a lébe. Kuktába célszer f zni, mert így az íze nem párolog el és a töltelékek nagyon finomak lesznek. Téjföllel tálalom.

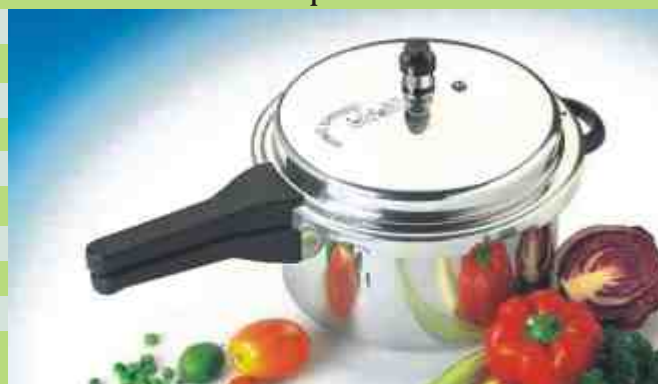
Felhasznált oldalak:
www.konyhamagazin.hu
www.nana.hu
www.klte.hu
www.konyhamester.hu
www.retronom.hu

Környezettudatos jó étvágyat!

Kuktaid pontok

Báránycsiga	15-20 perc	Lencse	15 perc	Tök szeletelve	3 perc
Borjúhús	15-20 perc	Liba	40-50 perc	Zöldbab	5 perc
Burgonya egészben	12 perc	Marhahús egészben	40-50 perc	Zöldborsó	2-3 perc
Burgonya félbevágva	7-8 perc	Marhahús szeletben	25-30 perc	Cukkini szeletelve	3 perc
Burgonya felszeletelve	4-5 perc	Nyúl	40-45 perc		
Cékla egészben	30 perc	Paradicsom	1 perc		
Cékla szeletelve	10 perc	Padlizsán hámozva	2-3 perc		
Csirke	10-15 perc	Paraj	2-3 perc		
Hal	7-8 perc	Patisszon	5 perc		
Kacsa	15-20 perc	Sárgarépa	2-3 perc		
Karalábé szeletelve	4-5 perc	Szárazbab	35-40 perc		
Kelkáposzta szeletelve	2 perc	Sertéshús egészben	25-30 perc		
Karfiol	6 perc	Sertéshús szeletelve	10-15 perc		

Törékeny fűz (Salix fragilis) az év

2008-ban az Év Fája Alapítvány és a Nyugat-Magyarországi Egyetem a törékeny fűzt (*Salix fragilis*) választotta az év fájának.

A fűzeknek 27 faja honos a Kárpát-medencében, ezzel az egyik legnagyobb fás szárú növényfajának számít. Fűz leg vízpartokon, ártereken élnek, de egyes fajaik megtalálhatóak az alföldi homokbuckák között, mint a cinege fűz, vagy a kecskefűz, mely a hegyvidéki lombos erdők társaságát kedveli.

A törékeny fűz, melyet csöröge fűznek is ismerünk, ritkán éri el a 15 m-nél nagyobb magasságot, gyors növekedés, olykor elérheti a 70-80 éves kort, de ez nem igazán jellemző rá. Szürkés viaszos fonákú, kopasz levelei hosszúságú lándzsásak, durván fűrészes szélűek, s levélnyelén fejlődő nagy mirigyek is megkülönböztetik a hozzá hasonló fehér fűztől. Általában rövid, görbe törzse, széles lombkoronája, szinte vízszintes ágrendszere van. Ha vízben áll, törzseből szakállszerű gyökerek nőnek. Fűz leg rovarok porozzák be ezt a kétlaki fát.

Nevét onnan kapta, hogy éves hajtásai már kisebb nyomásra is pattanva törnek. Ezért kosárfonásra nem igazán alkalmas fűzfaj. Alkalmas viszont sok más egyéb dologra. Kérgében a lázcsillapítás egyik legfontosabb eleme, a szalicin található meg. Emellett jó mézjel tulajdonsággal rendelkezik.

A fűzfák mitikus teremtmények. A múzsák szent fája volt, akiknek lakhelye a Helikon, a fűzfák hegye.

A középkorban a fűzfát a Hold és a halálstennök utódának vélt boszorkányok, tündérek szent fájának tartották. Az európai néphitben a szomorú fűz a boldogtalan szerelem és a gyász jelképe.

A törékeny fűz a nyírségi, rétközi fás legelők, kaszálók, mocsarak legjellemzőbb fája.

Forrás: Bartha Dénes: *Dendrológia*

A rekettyefűz

A f z, f zfa szavak hallatán legtöbbször azt hiszi, jól ismert terepen járunk. Pedig a fűzök birodalma igencsak nehezen járható terep - nem csak a valóságos természetben, hanem botanikai tudományban is.

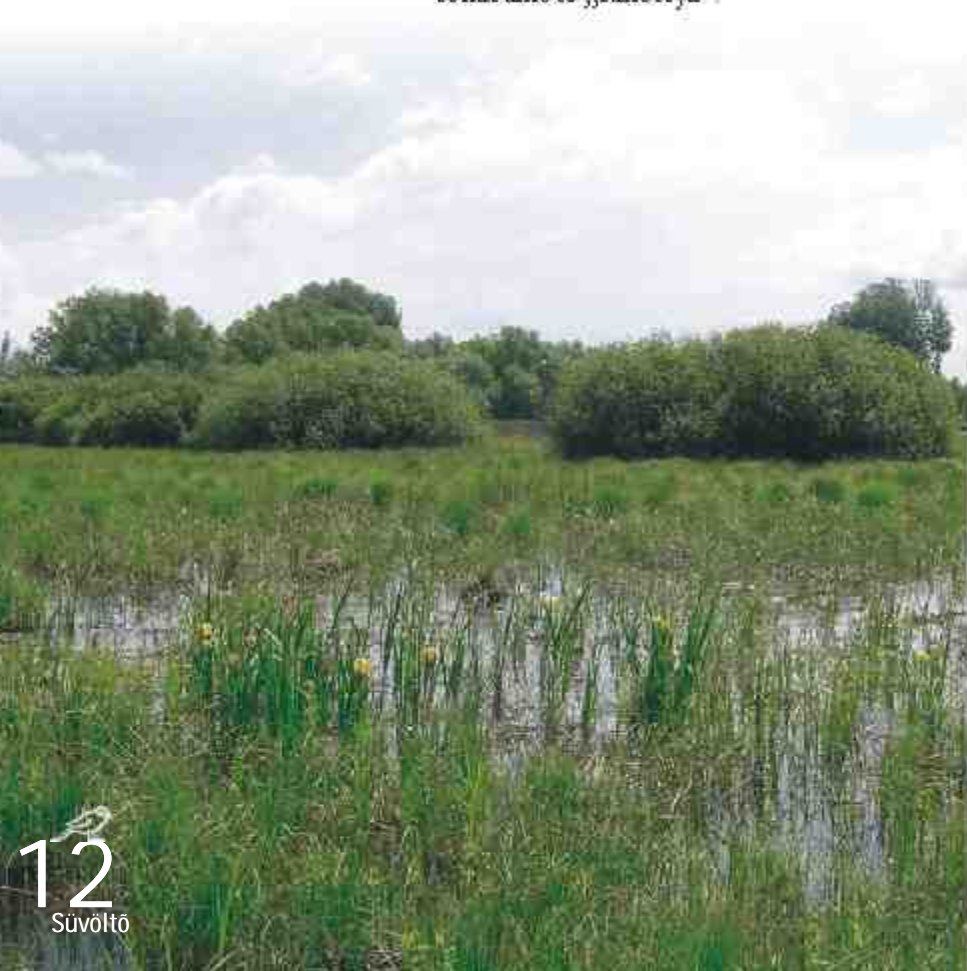
Ki gondolná, hogy Magyarországon a fűzeknek 12 különböző szonos, s vagy féltucat telepített faja él? S ami még a szakért számára is átláthatatlanná teszi a témát: ezek a fűzök össze-vissza kereszteződnek is egymással, átmeneti hibridek sokaságát hozva létre.

Ráadásul itt van a „f zfa” kifejezés megtevesztet volta is. A 12 szonos f zféleb l csak 3-4 faj (a fehér, a törékeny, a kecske- és többé-kevésbé a babérf z) n ténylegesen fává, a többiek mind bokrok, cserjék. S ezek között vannak ritkábbak, gyakoribbak, de a mi vidékünkön mindennapinak igazából csak a rekettyef z (*Salix cinerea*) tekinthet. Nem is kicsit. A nyírségi, rétközi, szatmári, beregi táj talán legmeghatározóbb eleme a nedves buckaközi laposokban, lápokban, kaszálókon, si holtmedrek mentén hamvaszöld, félgömb alakú bokrokat, csoportokat alkotó „rakottya”.

Szinte minden nedves, pangóvízes területen képes megtelepedni, ahol nagyobb fák árnyalása, vagy legeltetés-kaszálás nem zavarja a növekedését. Ahol megtelepszik, viszonylag gyorsan kifejleszti tövét l ágas, szétterül bokrait, amelyek aztán - a terjeszked sarjak segítségével - ágas-bogas árnyas dzsungelt hoznak létre az évtizedek alatt.

Aki a tavaszi belvizek idején betéved egy ilyen lápos-zsombékos rekettyésbe, a mangrovemocsarak világában érezheti magát. Ez a lápvilág a rekettyef z igazi otthona: az ilyen pangóvízes körülmények között alig akad versenytársa (pl. nagyon hasonló „testvérfaja” a védett füles f z, és a még nála is ritkább, ugyancsak védett babérf z). A kevésbé nedves körülmények között is jól érzi magát, de itt elbb vagy utóbb magasabb fák (törékeny f z, fehér nyár) veszik át az uralmat, s a fényigényes rekettyef z eltűnik. Egyébként gyakran találunk rekettyéseket egészen száraz területeken is, ahol még kora tavasszal sincs vízborítás. Ezek olyan, sajnos manapság egyre s rbben elforduló lecsapolt területek, amelyek korábban lényegesen nedvesebbek voltak. Az id s rekettyef z bokrok azonban szívósak: évtizedekig képesek elviselni a lesüllyedt talajvízszintet, s kívárlják, amíg rájövünk, hogy a természetes vizeket nem elfolyatni kell, hanem meg rizni a tájban.

Ha rájövünk. Mindenesetre elég nehéz lenne elképzelni az alföldi tájat a rekettyések hamvas csoportjai nélkül. Ennek a jórészt „haszontalan” cserjének azonban nem csak esztétikai funkciói vannak. A s r lápi cserjések a nagytest vadak kedvenc búvóhelyei, s számos madárfaj is a rekettyésben rakja fészkrét. Március-áprilisban nyíló barkái nektárral és virápporral látják el a korán ébred rovarokat. A f zlápok sok ritka, védett növényfajt is rejtjenek, amelyeket a rekettyef z bokrainak árnyalása, klímakiégyenlítő hatása óv meg a nyári kiszáradástól. Sok más f z-fajtól eltér en ugyanis az egyébként is s r és szétterül rekettyef z levelei meglehetősen szélesek, így szinte erdei

párás, félhomályos és kiegyenlített h mér-
séklet a bozótosok belseje.

Mégis, ennek a f zcserjének nincs nagy
becsülete rokonaihoz képest. Viszonylag
vastag vessz i csak jobb híján alkalmasak
kosárfonásra. Márpedig a Nyírségben nem
nagyon akadt jobb. Err l ezt olvassuk a
berkeszi jobbágyok 1772-es úrbéri vallo-
másában: „Az uraság engedelmével rakottya
veszszökb l minden féle szükséges és jó kasokat
szoktak csinálni és pénzen el adni. Hasonló
veszszöket Nyíregyházára hordani, az hol akár
pénzt, akár életet adnak érte.” Az idézet
magáért beszél, de nem árt ehhez azt is
tudni, hogy az elmúlt 200 évben nem mindig
volt ilyen gyakori a rekettyef z. A XVIII.-
XIX. század alapvet en extenzív, de a
mostanihoz képest bizonyos szempontból
sokkal intenzívebb tájhasználatában nem
nagyon jutott hely a rekettyéseknek.

A vízállásos-lápos helyeket is kaszálóként,
legel ként (nota bene: nem a mai kényes
nagyüzemi fajtákkal, hanem a vízbe is
begázoló, nádat csemegéz szürkemarhával)
használták, a cserjéknek nem volt hol
felnövekedni. Az alföldi erd k kiirtásának
korában a rekettyef znek mint tüzel nek is
szerepe volt.

A szocialista iparszer mez gazdaság sem
volt éppen barátságos ehhez a fajhoz:
hiszen ebben az id szakban volt a legolajo-
zottabb és legintenzívebb a lecsapoló
csatornarendszer m kódése. A rekettyef z
igazából az elmúlt pár évtizedben éli rene-
szánszát. A csökken állatállomány, a tönk-
rement nagygazdaságok, az elhanyagolt
kisebb vízelvezet árkok, a vezetékes gáz
korát éljük, amikor alig van akadály a
rekettyef z terjedésének. Így próbál regene-
rálódni a táj a hosszú id k túlhasználata
után, ha hagyjuk. Nem d lt még el ugyanis,
hogy a mostani fordulóban az ember, vagy a
természet (azaz hosszabb távon mégiscsak
az ember) húzza-e a rövidebbet. Reméljük -
bár ez a remény manapság egyre soványabb
-, egyikünk sem.

Abszolút nem kapcsolódik a remény
témájához, de még mielőtt befejez dne az
írás, meg kell emlékezni a rekettyef zhoz -
mai világunkban - kapcsolódó egyetlen vala-
mirevaló emberi „haszonvétel l”. Ugyanis
vidékünkön err l a növényr l gy jtik a
virágvasárnapi barkát. (Most pedig tegye föl
a kezét, aki tudja, mi az a virágvasárnapi
barkaszentelés. Mert én nem igazán).

Dr. Szigetvári Csaba

* * * * *

Globalizáció

Elt ntek az Alföldr l a kondák.
Helyükön dübörg hondák
túrnak, s szekér helyett audik
visznek el kicsiny faludig.

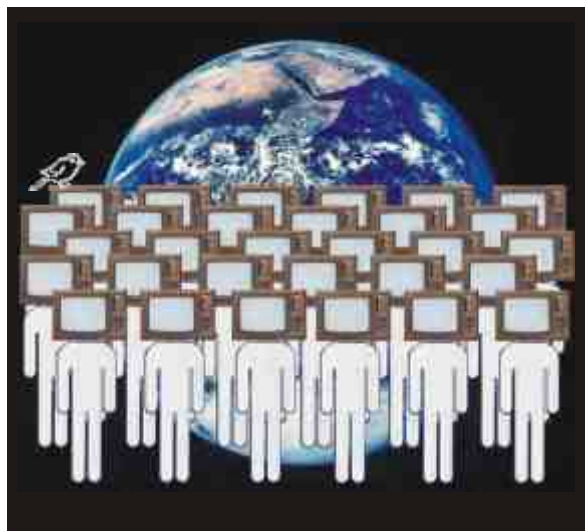
Birka sincsen. Ne lesd apró kerek
nyomaikat kint a réten. a brókerek
golfoznak ott, ha a szent buksz index
éppen az szándékuk szerint tesz.

Keresnéd a kútágast, de kés n.
Helyén móbájl bródkaszting sztésön,
s a hegyében rigó nem csicsereg:
lel tték a vadászgató olasz menedzserek.

A kocsma, hitted, az kiirthatatlan.
Tévedtél. a helyén piddzahat van,
s ahogy régen kiült a tornácra,
úgy ül öregapád most a mekdonácba.

Kis falud a t ke kicifrázza.
A piactér mostmár szitipláza,
s ahol bólingatott az eperfa lombja:
erszte bank, erszte bank: ki-ki
nyúgalomba!

K. Tóth László

Vers mindenkinek

Öt év a természet szolgálatában

A szerencsi tüntetésen.

Legalább annyira nehéz, mint amennyire megtisztel a feladat, hogy a Tokaji Természetvédelmi Egyesület elmúlt öt évét összefoglaljam. Megtisztel, hisz' egy ilyen közösség tagjának lenni, egy ilyen csapatban dolgozni már önmagában sem mindennapi élmény. Ugyanakkor nehéz is ilyen munkába vágni, mivel egy civil szervezet léte tettekben és eredményekben mérhető. Tettek és eredmények mezején pedig akárhová lépek, mindenütt újabb és újabb dimenziók nyílnak. Olyan ez, mint egy könyvtár, melynek minden könyve mögött egy újabb könyvtár tárul fel... De a „költ i túlzást” „valóság íz vé szelídítve” is elmondhatom, hogy apró produkcióink sokaságát nehéz úgy bemutatni, Önök elé tárni, hogy mindebből kidomborodjon a TOTEM létének üzenete.

A múlt század végén gombamód' szaporodtak a különböző célkitűzésekkel létrejött civil szervezetek az ország - és az élet - minden területén. A természetvédelem ügyét szolgáló csoportosulások is sorra alakultak, hogy a hivatásos természetvédelmi szervek munkáját segítve, kiegészítve betöltsék a maguk küldetését: azt az űrt, ami a szervek és a lakosság között tátong, szinte óhatatlanul.

A fentiekből kiderülhetett, Tokaj környékén is igény mutatkozott egy ilyen önkéntesekből álló, alulról szerveződő egyesület életre hívására. 2002 nyarán a Tokajban lehorgonyzott Nagy házaspár hívására össze is gyűlt a környék elhivatott természetvédelmeinek színe-java. Rajtuk, azaz Török Krisztinán és Nagy Tamáson, a Tokaji Ferenc Gimnáziumban tanító fiatal pedagóguson, illetve madarászattal foglalkozó férjeurán túl többek között Petrovics Zoltán, Bihari Zoltán, Técsi Zoltán, Zsolyomi Tamás, Pataki Zsolt és Kelemen Beáta bábáskodtak a TOTEM szülőszobájában. Nagy tervekkel, sok színes ötlettel és jó reménységgel indult útjára az ifjú szervezet, amit hogy, hogy nem, éppen 5 éve, április 1-jei dátumozással jegyzett be a megyei bíróság. Innentől már hivatalosan is létezhettünk, ez lett voltaképpen születésnapunk.

A sors azonban különös fordulatot hozott. Alapító elnökünk, Nagy Tamás állásajánlatot kapott a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóságától. Kétségtelen, hogy az elhivatottság és

az alföldi táj szeretete munkált benne, mikor Szeged szülőteként, szíve által hazahúzóan elfogadta az Ópusztaszeri Tájvédelmi Körzet felügyeletére szóló ajánlatot. (Valljuk be szintén: természetvédelmi ri státuszban hatékonyabban lehet természetet védeni, mint egy „újszülött” civil szervezet elnökeként, avagy gimnáziumi tanárként.) Így a TOTEM titkárából, Técsi Zoliból elnök, az akkor még egyetemista Zsolyomi Tamásból pedig titkár lett.

A TOTEM arcvonásai ekkorra már kirajzóldtak, főbb tevékenységeink kialakultak. Kezdetektől nagy hangsúlyt kap a lakossággal és a fiatalokkal való minél közvetlenebb kapcsolattartás. Szinte megszámlálhatatlan természetismereti témájú *diaképes előadást és vetélkedőt* tállítottunk össze, bonyolítottunk le a fentebb említett, lassan-csendben bázisunkká lett iskola falai között. A Tokajba érkező turisták gyakran szakavatott vezetői igényelnek a Nagy-Kopasz felfedezéséhez - természetesen első perctől a rendelkezésükre állunk. Az elmúlt években rendszerint részt vállaltunk a Hegyalja fesztiválok kulturált kikapcsolódást biztosító programjainak megteremtésében: a fesztiválókat *gyalogtúrákra* kísértük a Hegyre, illetve *kenutúrákra* a Bodrogzugba. Emellett két évente úgynevezett *főbiasátrat* állítottunk, ahol az ártalmatlanságuk ellenére sokakban undort kelt kígyókkal, békákkal, pókokkal (stb.) köthettek barátságot az érdeklődők. 2007-ben, rendhagyó módon, két *forgalomlassító demonstrációt* is beiktattunk a fesztivál idejére. Igen, a kicsinyke TOTEM vállalta fel, hogy élére áll az ellenállásnak, s megszervezi azt a két tüntetést, ahol a fesztiváló fiatalok, csatlakozó biciklisták, motorosok, traktorosok, lovas kocsik együtt vonultak fel, jelezvén, hogy a környékre nehezedő teherforgalom egyre elviselhetetlenebb. De ugyanebben az évben részt vállaltunk az ominózus szerencsi *szalmatüzelés hermelin* építését ellenző megmozdulás kivitelezésében is.

Hagyományrész tevékenységeinkről sem szabad megfeledkezni. Februárban rendszerint *téltemetéssel*, *kiszabababá égetéssel*, júniusban, Szent Iván éjszakáján *tüzugrással* bátorkodunk „megzavarni” a város nyugalmát.

Szintén a kezdetekig nyúlunk vissza *mesepályáztaink* története. Eleinte két évente, ettől az

évtől már évente pályázatot hirdetünk a Tokaji kistérség általános iskolás tanulói számára. A cél mindig az, hogy egy megadott témára minél több mese szülessen a gyermekek tollából.

Varázslatos élményben volt részünk, amikor megannyi elgondolást olvashattunk a Bodrog és a Tisza eredetéről, a kutya és a vakond nevének születéséről, vagy épp a gölyök különböző viselkedéséről.

Hiszünk benne, hogy mindaz, amit teszünk, szemléletformáló hatással bír. Mesepályázatokkal nyilván a legfiatalabbakat tudjuk megnyerni a jó ügynek. Ama bizonyos jó ügyek pedig az idősebb korosztályt is kíváncsivá teszik. Ezt a kíváncsiságot hivatott kielégíteni *Kincseink* című kiadványunk, melyben a kökénylevártól a kisszegyesdi almapállinkáig, a magyar neszirtől a boszorkányokig sokminden(ki) helyet kapott.

Első nagy és látványos eredményünknek én a Kopaszra vezet *Borostyán-tanösvény* kiépítését gondolom. Az „égre nyíló tanterem” haszna vitathatatlan: a turisták a tanösvény tábláit követve, ha akarnak sem tévednek el; a páratlan adottságokkal rendelkező hegy növény- és állatvilágáról, geológiájáról, emberekhez fűződő viszonyáról érdekes adalékokat tudhat meg, aki veszi a fáradságot és végigolvassa a táblákra rögzített sorokat, és nem utolsósorban a táblákkal együtt kihelyezett kukák telnek meg szeméttel a turistaösvényt szegélyező árkok és bokrok helyett.

Shah már szeméttel emlegettem, akkor elkerülhetetlen, hogy ne essen szó a Bodrog mentén felhalmozott, felhalmozódott szemétnagyobb göcpontjainak *feltérképezéséről*, *eltakarításáról*.

Szintén a legkomolyabb eredmények között kell említeni a környékbeli települések vízvezetékrendszerében *csapdába esett hulladék és káros anyagok eltávolítását*. Elsősorban Szabolcs István Márton és Zsolyomi Tamás menekített meg (lapzártáig) több mint 1.117.000 Ft eszmei értéknek megfelelő (!) kígyóbékát a biztos enyészettől. Ezek az élőlények elkerültek vagy utóbb nyilvánvalóan éhen pusztultak volna, de sajnos arra is van példa, hogy a helybeliek valamilyen mérget szórnak közéjük, pusztán (alaptalan) félelemből. Fontos lenne, ha az aknákat kezelő vízügyi szakemberek és a lakosság szemlélete

megváltozna ezekről az egyre inkább veszélyeztetett teremtényekről.

Tervezzük, hogy a jövőben lakossági fórumokon, előadásokon mutatjuk be a nagyközönségnek a szóban forgó káros anyagokat és hulladékot, mintegy eloszlatva a velük kapcsolatos hiedelmeket.

Kiemelkedő teljesítmény továbbá a Kopasz-hegy északi völgyeiben (Csurgóvölgy, Csepeg-dűlő) elterülő egykori *kaszáló-gyümölcsösök rekonstrukciója*. Gazdasági haszonvétel remélni az ott megtermelt gyümölcsötől vagy szénától immár hiú ábránd lenne. Nem is ez a cél. Sokkal inkább az söreg gyümölcsfák (szelídgesztenye, házi berkenye, különleges alma és körte fajták), valamint a kaszált gyepekben élő ritka, védett növények (orchideák, tárnicsok, szegfűvek) védelme, megmentése. Merthogy a gondozás felhagyása után a cserjék térhódítása nagy ütemben haladt. Ezt a folyamatot visszafordítandó kezdte el az egyesület öt évvel ezelőtt Hét-rét néven nevezett élőhelyvédelmi programját. 2008-ban harmadik alkalommal került megrendezésre természetvédelmi táborunk, melynek legfőbb célja a réteken évente elvégzendő kaszálás és cserjeirtás. Táborunk rendszerint jó hangulatban telik, és azt hiszem, a közben elvégzett munka haszna is vitathatatlan.

A Magyar Madártani Egyesülettel együttműködve idén bekapcsolódunk a *mindennapi madarainkat*, a *vonuló és vízi madarakat*, illetve a *ragadozó és telepesen fészkelő madarainkat monitorozó*, számba vevő országos méretű programba.

Lehetetlen minden lépést elsorolni, amit valaha tettünk (vagy próbáltunk tenni) egy szép világ felépítése felé. Legyen elég annyi, hogy mindenkor és mindenhol csak arra törekszünk, hogy az ÉLET élhet legyen. Ehhez olykor száz éves vadkörtefa odvát kell kinyitni (hogy a buta, gonosz? emberek ne gyűjtsanak benne tüzet), máskor elég felvenni a földről egy darab szélfüttá szemetet. Hogy munkánk mennyiben értékteremtő, arról majd az idő dönt. Mi bízunk benne, hogy amit csinálunk, az Istennek tetsző dolog. Shah így van, akkor megtart minket a Magasságos még nagyon sokáig épen, egészségesen, tevékenyen. Olyannak, amilyenek eddig is voltunk.

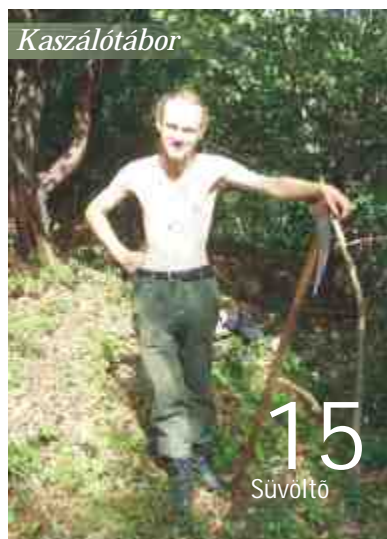
Takács Attila

Szemétszedés

Munka a Hét-réten

Kaszálótábor

Könyvajánló

“A teremtmény felébredt. Számára legalábbis úgy rémlett, eddig nem volt, vagy nem volt, most meg létezik. Ezt abból érezte, hogy valós környezetet velt maga körül.

A teremtmény, a mi szemünkben, nem volt szépnek mondható. Csupasz, némileg nyálkás b re, fakó semmilyen szín volt, testén néhány ragacsos vég kinövés türemkedett ki. Elejének mondható végén olyan „szerkezet” volt, ami nem szolgálhatott más célt, mint környezetének egyes elemeinek felaprítása és testébe történ bejuttatása.

A teremtmény igazán nem is csinált mást. Valami arra készítette, hogy válasszon és egyen.

Egy id után azonban halványan érzéklni kezdte, hogy környezete, a belsejébe került és a kintmaradó is hat rá. Kezdte zsigerileg elválasztani a jót és a rosszat. Mivel az alapvet jót azon dolgok jelképezték, melyeket megevett, a rosszat akként értékelte, hogy t is megehetik.

Védekezni kezdett. Bár ez a tevékenység alapvet en passzív volt, a mozdulatlanságpillanataiban létének igenis valós fontossága manifesztálódott. Valami ráébresztette, hogy ezt túl kell élni.

Hogymi az az EZ, azt nem tudta.

Teste hatalmasra n tt. Egykori önmagára nem emlékeztet színebe öltözött. De a legnagyobb változás nem ez volt. Fátyolos egójában felvet dött a kérdés, mi végre?

Miért teszi, amit tesz. Ez nem lehet cél, vagy értelem. Lassan abbahagyta az evést. Bár nem tudta, döntött-e így, érezte, hogy nem teheti tovább. Megállt és magába zárkózott. Léte, egész tevékenysége, s t teste is értelmetlenné vált. A külvilág elvesztette fontosságát, talán csak ellenségessége hatott még rá. El akart határolódni az egész t. Bezárkózott.

Nem csak mentálisan, fizikailag is. Tudta, hogy ha akarja, páncélt növeszthet maga körül. Miután megtette, kizárta a világot, feloldódott önmagában.

Így telt el rengeteg id . Am egyszer-egyszer, megérintette valami. Ez a valami ismer s volt. Talán nincs egyedül? Vannak olyanok mint ? Testét elkezdte úgy alakítani, hogy minél jobban érzékelhesse a többiekét. Olyanná kell válnia, hogy megkereshesse ket. Érezte, hogy ezért az átalakulásért nagy árat fog fizetni. Az életét adja. Mégis, a kényszer olyan er s volt, ami legy rte félelmeit. Tudta, hogy neki is üzennie kell. Ott volt benne a milliárdnyi jelzés, mely arról szólt, hogy nem akarok elt nni. A készletés ereje meger sítette, és felkészítette testét.

Az átalakulás döbbenetes és tökéletes volt. Mikor végzett, felrepesztette páncélját és el jött. A meleg éjszakai leveg üzeneteket hozott. Az apró kis valamik, miknek érzékelésére csak volt képes, mivel neki szóltak, megdöbbenették. Bár egyes jelek olyanok voltak, mint az övé, mégis a másik keltette fel érdekl dését. Érezte az azonosságot és a másságot is. Ez mindenek felett vonzotta. Az üzenetnek nem voltak szavai, mégis értette: GYERE! Adj egy darabot magadból, és én is adok egy darabot. Ezzel túléljük a halált. Léted nem értelmetlen.

Több ilyen jelet érzett, de az egyik igen közl r jött. Fellibbent a leveg be és repülni kezdett az el tte feketéll fa irányába. Finom csápjainak érzékenysé gével hamar megtalálta a n stényt.

Pár nap múlva nyárfa szenderek új generációja kezdte meg életét, abban a világban, amely csodái örökké leny göznek.”

A könyv, amit ajánlok, a fentiek ellenére egy szakkönyv. Hogy mégis ilyen gondolatokat váltott ki bennem, szerz jének köszönhet , akit remélem, barátomnak nevezhetek és aki egész életét a természet megismerésének és védelmének szentelte.

Göndör szender (Daphnis nerii)
Lendker (Hemimorpha

Piros szender (Dialipila porcellus)
Rózi fűzény (Lythrum salicaria)

Tegzesl mezelepké (Euphydryas editha)
Vörösi jipró (Acherontia atropos)

Dék szender (Hyles hippobolus)
Hernyőtörzs (Hippocloa tharsoides)

Rialámpás szender (Acherontia atropos)
Hernyőtörzs (Hippocloa tharsoides)

A m címe: Szenderek és medvelepkék a Kárpát-medencében

A szerz : Molnár László

Megjelent: 2007-ben, a Medicina Kiadónál

A címb l kiderül, hogy az éjszakai lepkék jelzett csoportjainak határozójáról van szó.

Számomra több szempontból is értékes a m .

Értelemszer en jó, hogy megismerhetünk 76 olyan fajt, melyek életmódjuk miatt többnyire ritkán kerülnek szem elé.

Mégis fontosabbnak tartom, hogy a szerz valóban ismeri ezeket az állatokat, ami a viszonylag rövid és lényegretör szövegekb l is kiderül, így a m valóban az alkotása. Ehhez járul hozzá az is, hogy az illusztrációkat, 200 képet a lepkékr l és tápnövényeik-r l, szintén a szerz festette.

A rajzok, amellet, hogy az esztétikai értéket is növelik lényegesen segítik a határozást.

Mint terepi ember, bátran kijelenthetem, hogy a mostanában terjed fotós határozók használati értéke alulmarad a festettekhez képest.

A jó „szakfest ”, mint esetünkben is, olyan finom túlzásokkal érzékelteti a faj fontos jegyeit, amit szemmel talán nem is látunk, csak érzünk.

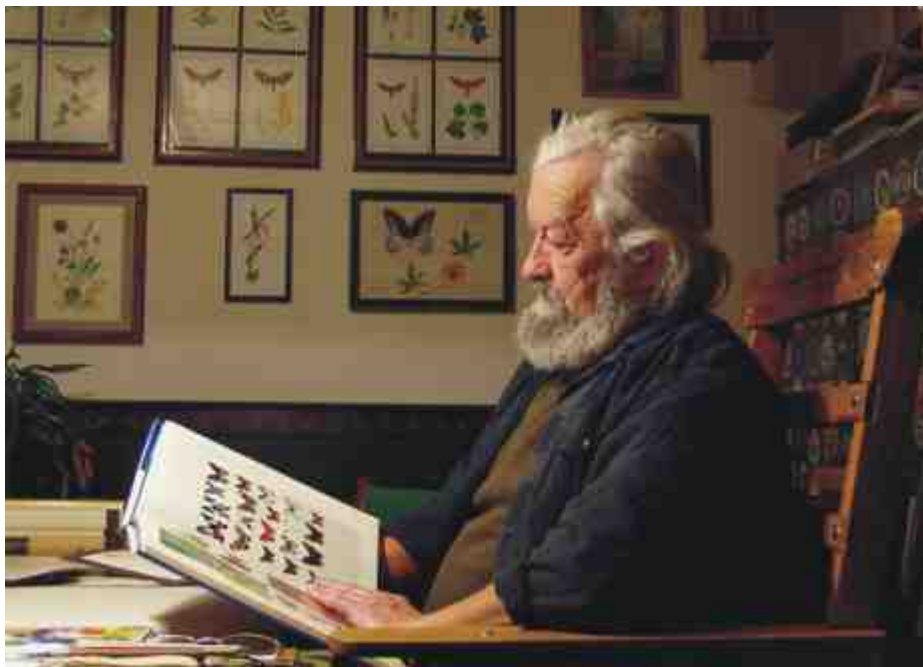
Ajánlom tehát a könyvet mindenkinek, aki szereti a szépet.

Mivel sajnos vagy szerencsére a könyv kereskedelmi forgalomban már nem kapható, megrendelni, illetve többet megtudni a m r l és szerz jér l az interneten a www.lepkepiktor.hu oldalon lehet.

Somlai Tibor

A rajzokat a könyv írója, Molnár László (a képen) készítette.

Feliratok: Lepkefaj és tápnövénye Magyar és latin névvel

Barabás2007.xls - madarászunk tollából

Befejez dött a barabási 2007-es gy r zési adatok feldolgozása és lejelentése. Az el zetesen közölt adatoktól eltér en kisebb változások vannak, de ez természetes, minden évben így van, aminek oka az, hogy el zetes adatok napi és heti összesítés alapján készülnek.

Összesen 60 faj, 5253 gy r zött madár és 746 visszafogás volt a végleges eredmény. Amit érdemes kiemelni, az a fekete rigók minden eddiginél magasabb száma, 499 példányt gy r ztünk ebb l a fajból. A rigókból általában jól fogtunk, sz l rigókból például 12 példányt gy r ztünk. Viszont nagyon kevés volt a magev valamint a csilpcsalpfüzike és a nyaktekercs is, de szürke légykapóból, fülemüléb l és nagy fülemüléb l is kevés volt. Kis légykapóból pedig egyáltalán nem fogtunk. Voltak viszont régóta nem fogott "drágaszágaink" is, mint a hamvas küll , erdei szalonka, gyurgyalag, seregély, vadgerle. Érdekes még a balkáni fakopáncs 2 évvel ezel tti megjelenése és növekv fogásszáma a hegyen. És majdnem elfelejtettem, hogy természetesen idén is fogtunk egy királyfűzikét - a képen.

Ismételten nagyon szépen köszönöm mindenkinek a segítségét, aki bármilyen módon segítette a tábor m kódését akár munkájával, akár támogatásával. Valamint szeretném kiemelten megköszönni Beregi Tímeának, Gilányi Gábornak, Herka Beátának, K vári Zsoltnak, Rónaszéki Péternek, Simon Emesének és Vágvölgyi Márknak, hogy adatbevittel segítették a feldolgozást és a jelentést. Örvendetes volt, hogy az adatbeviteli önkéntes munkára 2 nap alatt több mint 30-an jelentkeztek.

Vendégkönyv

Az a bizonyos mamutfeny

“Elpuskáztuk a lehet séget, mikor tavalyel tt éppen húsz évesek voltak. Egy huszonegy, illetve immár huszonkét éves szervezetr l írni meg mégsem ugyanaz. (Bár ez még mindig messze van a 22-es csapdájától, és kártyában a 21 sem jelent éppen rosszat.) Mindegy: az élet megy tovább. S a nyíregyházi E-misszió Egyesület tényleg azon van, hogy menjen - egyáltalán, hogy az élet, Élet legyen! Csak a legutóbbi harcaikra gondolva: hogy ne düljék fel az Országzászló teret egy mélygarázs kedvéért, hogy ne vágathasson ki egy famatuszálemet az annak h lt helyére áhítózó nagyáruháza, egyáltalán, hogy a szomszédos megyeszékhely ne csak ilyen lelketlen tömbökb l, és az ket összeköt aszfalttengerb l álljon. Szóval akad dolguk nem kevés, és ha ez sem volna elég, Nyíregyházán messze túl is körülnéznek, elkel-e a segítség. Minden évben itt vannak például a Hegyalja fesztiválon, s beleszíneznék a maguk markánsan zöld tónusával annak tarka-barka palettájába, ahogy itt voltak a szerencsi szalmatüzelés er m elleni közös kiállításunkon is. Ha pedig marad idejük két protestálás és demonstrálás között, akkor a világ legtermészetesebb dolgaként szervezik táborukat, vagy épp utána járnak, de szó szerint, honnan ered az a sok tiszai szemét, vagy épp a befogadó nagyváros

kicsiny folyója, az Ér patak. (A megfjtés: Balkány mell l, az országrész legnagyobb mamutfeny je közéléb l.) Mert, ha k nem volnának, erre se száanna senki id t. Mindezeket pedig nem máshonnan, mint a szervezettel nagyjából egyid s lapból, a Süvölt b l tudom. Amely, ugye, egy északi madár-vendég nevét viseli, de az „üvölt t” is nyugodtan bele lehet érezni. Innen vennénk át az alábbi, minket is meglehet sen érdekl és érint írást.

Nemzetközi hajóút a Fels -Tiszán?

A mindennapi híradások alapján lassan már az a kép bontakozik ki, mintha csak a baj lenne a Tiszával. Évszázados rekordokat döntöget árvizek, ciánszennyezés, leszakadó kistérségek, elköltend százmilliárdok. Nem csoda, ha az ezernyi megoldatlan probléma közepette szinte minden döntéshozó rajongó várakozással tekint a Tisza hajózhatóvá tételének újra felmelegített ötletére. Végre valami, ami hasznot, fellendülést hoz az országnak, a folyó mentén él knek. Ráadásul az EU részér l eddig elképzelhetetlen fejlesztési pénzeszközök is rendelkezésre állnak az álom valóra váltásához...”

Técsizoli

* * * * *

ÉLELMISZER-ÖNRENDELKEZÉS - könyvajánló

Mezőgazdaság? Fenntarthatóság? Demokrácia

Írta: Simonyi Borbála és Varga Géza

Élelmiszer-önrendelkezés. A fogalom az 1990-es években a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) mez gazdasági tárgyalásai elleni civil tiltakozás kapcsán született, vagyis a globalizációkritikai mozgalomhoz köthet . Valami ilyesmit jelent: a helyi közösség ne függjön távoli területekt l az élelmiszer-ellátás terén, képes legyen megtermelni a saját élelmét, méghozzá környezetkímél módszerekkel; továbbá az élelmiszer el állítóit övezze megbecsülés munkájukért. A 12 oldalas kiadvány a fogalom tisztázása után az élelmiszer-önrendelkezés hazai lehet ségeit és korlátait járja körbe, végül pedig bemutatja a nemzetközi élelmiszer-önrendelkezési mozgalom f szerepl it. Tömör, világos stílusban, rendszerkritikus szemlélettel megírt munka. Fél óra alatt végigolvasható, ennyit pedig mindenképp megér ez a létfontosságú téma. /TSA/

Az ingyenes füzet a Védegylet kiadásában jelent meg 2008-ban. Hozzáférhet a Védegylet irodájában (cím alább), illetve letölthet innen:

<http://www.vedegylet.hu/doc/eleonr.pdf>

VÉDEGYLET

Segítse bálintbokri ökotanyánkat!

Az E-misszió Egyesület tanyáján található kis parasztház felújításához, illetve berendezéséhez szeretnénk adományozó kedv tagjaink, barátaink segítségét kérni! Ha van olyan felesleges, vagy megunt holmi, aminek mi hasznát vennénk, szívesen fogadjuk a felajánlásokat.

További információ: Révész Márton - reveszmarci@gmail.com - 20/803-57-93

Tisztán és természetesen

Szemápolás

Szemtisztító és frissít kezelés

A szemnek a meleg, enyhén sós vízfürdő a legmegnyugtatóbb. Két csészényi meleg vízben oldj fel egy ev kanál sót. Miután kissé lehűlt, a sós lébe mártott vattadarabbal borogasd a szemhéjadat. Pislogással engedd, hogy a szemedbe jusson a víz. Nem csíp.

Szemnyugtató borogatás

Két réteg pamut vagy lenvászon közé tégy nyers, reszelt burgonyát. Helyezd a csomagocskát a szemedre. Feküdj le, és így pihenj 15 percig.

Szempilla kondicionáló

Szempilládat időnként ecseteld be olívaolajjal.

Ajak, fogak és íny

A fogkrémekben sok mesterséges kémiai anyag van. Édesítőanyaguk szaharin, de lehet bennük etanol, formaldehid, ammónia, titán-dioxid, mesterséges ízesítő- és színezőanyag is. Például a fogfehérítő titán-dioxid gyártása savas melléktermékekkel terheli a vizeket. Ajkaidat puhán tartja és megóvjaa a mandulaolaj.

Ínyápoló, szájöblöget

Minden évszakban ropogtass nyers zöldségeket, ez jól tesz az egészségednek és a fogínyednek is.

Készíts szájöblítőt fél teáskanálnyi sóból és fél liter vízbe. Ha kétszer ilyen tömény oldatot készítesz, azzal enyhítheted a fogászati beavatkozás utáni ínyfájdalmat. (Torokfájdalomra is kitűnő!)

Fogpaszta

Két púpozott kiskanál szódabikarbónából és egy kiskanál citromléből vagy vízből készíts sima pépet. Ezzel mosd meg a fogad, utána hideg vízzel öblögesd. Gyönyörű szép fehér színt ad a fogaknak. Ha egy csepp fodormentaolajat keversz bele, finomabb lesz.

Fogpor

Teáscsészében vagy mozsárban zúzz porrá egy kék-hegynyi mentolt és fél teáskanálnyi szappanreszeléket. Keverd el három teáskanálnyi finom kréta-porral és egy teáskanálnyi szorbittal. A kész fogport töltsd tiszta, száraz befűtött üvegbe. Fogmosáskor szórj belé egy keveset a nedves fogkefére és egyenletesen dörzsöld el a fogaidon. A szappanreszeléket el is hagyhatod belé, ha zavar az utóíze.

Az illatos bors

A levegő pumpás, újratölthető szóróflakont magad készítette dezodorral is megtöltheted. 2 deciliter vízbe tégy 3-4 csepp illóolajat, és a folyadékot alaposan rázd össze.

Illatos hintpor

Szitált zabpehelylisztet keverj össze rölt gyógynövényekkel vagy illatos, porított virágszirmokkal.

Szódabikarbóna mint hintpor

A szódabikarbóna kitűnő izzadásgátló. Fürdés után még nyirkos bőrödöt egy kis pamutdarabra tett szódabikarbónával töröld át.

Környezetvédelmi Óra a Campus Rádióban

Az E-misszió Egyesület és a Campus Rádió közös környezetvédelmi műsorral jelentkeznek hetente, szerdánként 9 órától a 97,9 Mhz-en a Campus Rádió Lyukasóra című műsorában. (www.campusradio.hu) A műsorban aktuális természet- és környezetvédelmi hírekkel, valamint Egyesületünk tevékenységeivel ismerkedhetnek meg a hallgatók, illetve aktuális eseményekről értesülhetnek.

Várjuk észrevételeiket, megjegyzéseiket a műsorral kapcsolatban az Egyesület elérhetőjein.

Környezeti Tanácsadó Iroda

Elérhetőségeink:

Telefonon: 42/423-818

Személyesen vagy levélben:

4400 Nyíregyháza, Szabolcs u. 6.

emisszio@e-misszio.hu

www.e-misszio.hu

Nyitva tartás:

Hétfő, péntek: 8:00-14:00

Kedd-csütörtök: 8:00-16:00

ZÖLDÖVEZET

KÖRNYEZETBARÁT TERMÉKEK BOLTJA

Termékeink:

- növényi alapú, állatkísérletmentes kozmetikumok: samponok, tusfürdők, arckrémek, testápolók, szappanok, kéz- és lábápolók, fürdő- és masszázsolajok, fogporok
- környezetbarát tisztítószerek: mosogatószer, mosószóda, bórax, szódabikarbóna, súrolópor, wc-olaj, háztartási étolajderítő, kamillás kézmosópor
- ultramaggal ellátott, mosható nadrágpelenka
- újrapiapírból készült borítékok, fénymásoló- és nyomtatópapír
- környezetvédelemről, természetvédelemről, környezeti nevelésről szóló folyóiratok, könyvek, oktatóanyagok, kifestők, egyéb kiadványok

Az Egyesület honlapján (www.e-misszio.hu) folyamatosan frissítjük a Zöldövezet boltban található termékek listáját, így az érdeklődők mindig naprakészen informálódhatnak a régi és új árucikkekről.

Ajánlja fel adója 1%-át a környezet - és természetvédelem érdekében!

Támogassa Egyesületünk tevékenységeit!
Számlaszámunk: OTP 11744003-20314051,
1% - Adószámunk: 19214555-2-15

1%

Hogyan növelhetjük otthonunk értékét?

Ha otthon van az energiahatékonyságban, könnyedén csökkentheti áram- és fűtésszámláit, magasabb komfortérzetet biztosít családjának és sokat tehet az élhetőbb környezetért is.

**Energiahatékonyság =
ésszerű, célszerű és takarékos energiafelhasználás.**

Mindebben segít az Energia Klub Lakcímké kampánya. Az ingyenes **Lakcímké** ismeretterjesztő füzetből is bárki tájékozódhat arról, hogyan teheti hatékonyabbá otthona energiafelhasználását, továbbá megismerheti a rövidesen hazánkban is bevezetendő épületenergetikai tanúsítványt.

A Lakcímké kiadvány letölthető a www.lakcimke.hu honlapról vagy megrendelhető a helyi partner szervezettől, a nyíregyházi **E-misszió Egyesület**től, akikhez ingyenes tanácsokért is fordulhat.

- tel/fax: 42/423-818
- e-mail: emisszio@e-misszio.hu
- www.e-misszio.hu